

XXI. János, az orvospápa
Ärzte Zeitung, 10.05.2024, 04:18

Kulcsszavak: orvostörténet, egyháztörténet, kultúrtörténet, infotainment, XXI. János pápa

Forrás Internet-helye: <https://www.aerztezeitung.de/Nachrichten/Johann-XXI-Der-einzig-Arzt-im-Papstamt-448160.html?searchtoken=Kw%2faGTFq0GcE7isVMtq9Io4NWsU%3d&starthit=2> ; https://hu.wikipedia.org/wiki/XXI._J%C3%A1nos_p%C3%A1pa

Pedro Julião 1205/1215 körül született Lisszabonban. Apja orvos volt. Filozófiai és orvostudományi tanulmányokat folytatott Párizsban, itt kapta a Petrus Hispanus melléknevet. Albertus Magnus, majd Pármai János tanítványa volt. 1247-től a Sienai Egyetem orvosprofesszora. Itt írta *Summulae logicales* című művét, amely közel háromszáz éven át a logika egyik alapművének számított. Portugáliában előbb Lisszabon diakónusa, majd Braga archidiakónusa lett. 1272-ben X. Gergely pápa udvari orvosa. Ekkor írta meg *Thesaurus pauperum* című alkotását, amely négyszáz éven keresztül a legjelentősebb egészségügyi kézikönyv volt. Sokáig *Liber de Oculo* c. szemészeti kézikönyvét is előbbi egyik fejezetének tartották, de Albrecht Maria Berger müncheni szemorvos 1899-ben kimutatta, hogy ez tulajdonképpen önálló mű.

1273-ban: Braga püspöke és Tusculum bíborosa.

Gergely pápa mellett részt vett az 1274-es második lyoni zsinaton.

Pedrot 1276. szeptember 13-án pápává választották, aki a XXI. János nevet választotta. Székhelye Viterbóban volt. „*Licet felicis recordationis*” szavakkal kezdődő bullájában megerősítette V. Adorján döntését a lyoni zsinaton elfogadott szigorú konklavé szabályok enyhítése mellett. A nemzetközi politikai életben is jelentős szerepet vállalt. Pontifikátusának jelentős diplomáciai eredményei közé tartozik, hogy folytatódott a lyoni zsinaton elinduló közeledés a keleti egyházakkal. János két püspököt és két dominikánus szerzetest küldött VIII. Mihály bizánci császár udvarába. Továbbá ekkor érkezett Rómába Abáká kán két követe, akik felajánlották szövetségüket a keresztes hadaknak. Továbbra is filozófiai műveket írt, kibővítette a viterboi pápai palotát, de éppen az új szárny mennyezete szakadt rá és 1277. május 14-én belehalt sérüléseibe. Tudományos elvonultságát az utókor félreértette, halála után fekete mágiával is megvádolták. Dante Alighieri állított méltó emléket neki. Az Isteni színjátékban *Pietro Spano* néven említi a pápát, aki a Nap mennyországában lakik a többi nagynevű skolasztikussal együtt.

A középkorban nem volt kivétel, hogy orvosok a magas egyházi méltóságok közé emelkedtek. A leghíresebb Peter von Aichspalt (Sz. Trier, 1240) volt: 1297-től Basel püspöke, 1306-1320 között Mainz érseke. Többek között Habsburg Rudolf orvosa volt, 1305-ben eredményesen kezelte V. Kelemen pápát.